



Музикален свят

ВИЕНА

През месец ноември Даниел Баренбойм ще има солидно присъствие на сцената във Виена, осъществявайки пет концерта с оркестъра на Виенската филхармония.

На **26 ноември** солист фаготиста на Виенската филхармония Софи Дартигалонг ще свири със Софийската филхармония.

БЕРЛИН

След концерт на 4 ноември в Берлин, Берлинската филхармония ще изнесе концерт във Франкфурт и ще отпътува на турне в Азия.

ЛОС АНДЖЕЛИС

Оркестърът на Мариинския театър, който гостува в началото на октомври в София, ще изнесе на **1 ноември** концерт в Лос Анжелис под диригентството на Валерий Гергиев с произведения от Шостакович, Прокофиев и Скрябин.

БУКУРЕЩ

Конрад ван Алфен, познат и на со-

фийската публика, ще гостува на 24 ноември на филхармония „Джордже Енеску“ с Фантастична симфония от Берлиоз.

СКОПИЕ

На **9 ноември** Македонската филхармония ще изнесе концерт с изцяло руска програма под диригентството на Емил Табаков и с участието на пианиста Борис Березовски.

МИЛАНО

От **10 до 15 ноември** филхармонията на Миланската скала ще изнесе под диригентството на Рикардо Шаи серия от концерти, посветени на Росини.

България

ВАРНА

На **10 ноември** симфоничният оркестър на Варненската опера ще представи Сибелиус - Симфония №5 под диригентството на Дарио Мачелари.

ПЛОВДИВ

На **16 ноември** симфоничният оркестър на Пловдивската опера ще представи за първи път в България Симфония №4 от Филип Шамурд под диригентството на Найден Тодоров.

РУСЕ

На **12 ноември** в Държавна опера - Русе е планирана премиера на мюзикъла „Човекът от Ла Манча“ с участието на Орлин Горанов, Мариан Бачев, Елена Атанасова и други.

БУРГАС

На **10 ноември** след дългогодишно отсъствие от софийската сцена, Бургаската опера ще представи концертна версия на операта „Манон Леско“ от Пучини в зала България.

ВРАЦА

На **1 ноември** Симфониета Враца ще изнесе концерт, посветен на Деня на народните будители, под диригентството на Момчил Томов.

ВИДИН

Главният диригент на Старозагорската опера Ивайло Кринчев гостува на **2 ноември** на Симфониета Видин с произведения от Моцарт и Делиб.

СТАРА ЗАГОРА

На **27 ноември** Старозагорската опера ще осъществи световната премиера на операта „Сиси-гушата на императрицата“ от Роланд Баумгартнер.

ПЛЕВЕН

Съдбата чука на вратата в Плевен! Пета симфония на Бетовен ще прозвучи на **2 ноември** в изпълнение на Плевенската филхармония под диригентството на Инна Диловска.

Отзвук от юбилейния концерт по случай 80 години от построяването на зала „България“

Плакет на президента Румен Радев бе връчен тържествено на Найден Тодоров преди старта на концерта, посветен на 80-тата годишнина на зала „България“. Публиката, станала на крака, бурно аплодира този жест, с който държавният глава оказва почит не само на талантливия ръководител на Софийската филхармония, но и на целия оркестър. Това се случва на култовото място, където поколения виртуози щедро са раздавали таланта си на публиката.



Единствената в България акустична зала, строена с нарочното предназначение да бъде използвана за симфонични концерти, с акустика, съобразена с експертното мнение на специалисти от Херцовия институт в Берлин, бе препълнена в празничната вечер. Властта я нямаше, но министърът на културата от социалистическо време Георги Йорданов бе тук. И Татяна Дончева, заклетата меломанка, и Евдокия Манева, политик от времето на СДС, също фенка на класиката, не пропуснаха събитието. Примамка за публиката бе не само виртуозният концерт, но и изложбата, подредена във фойето на зала „България“. Майсторите фотографи Василка Балеvsка, Иво Хаджимишев и Христо Юскеселиев са направили чудо – възкресили са във фотоси 80-годишното минало на достополната стара дама и нейните обитатели. А сред тях са светили като Панчо Владигеров, Саша Попов, Добрин Петков, Константин Илиев, Шостакович, Александър Райчев, Иван Маринов, Елена Образцова, Владимир Атлантов, Давид Ойстрах, Дина Шнайдерман, Емил Камиларов, Юрий Темирканов и много други. С професионални фотоапарати из фойетата на залата и по време на концерта щракаха гвама неуморни фоторепортери - Виктор Викторов и Василка Балеvsка. За тях тайни места в залата няма, а артистите с удоволствие позират пред обективите им.

Чухме концерт, чиято програма е едно към едно същата – спрямо датата 9 октомври 1937-ма. Изпълнителите не са

същите, но и тогавашните, и сегашните са виртуози.

Софийската филхармония и Националният филхармоничен хор „Светослав Обретенов“ с диригент Славил Димитров в компанията на клавириото дуо Азлика Генова – Любен Димитров, пианиста Людмил Ангелов и органиста Велин Илиев направиха чудеса. А на пулта бе Найден Тодоров – все така усмихнат, енергичен и очарователен. Той е любимецът на Райна Кабаиванска и само с него тя провежда своите майсторски класове.

Дуото Азлика Генова и Любен Димитров са един от най-успешните български клавирни ансамбли в световен мащаб за всички времена. Те са безапелационни победители на няколко големи конкурса само в рамките на две години - конкурса ARD в Мюнхен, конкурса Dranoff в Майами, конкурса в Токио и конкурса „Белини“ в Италия. Това постижение остава ненадминато от други артисти и досега.

Людмил Ангелов е между най-изтъкнатите световни интерпретатори на музиката на Шопен. Лауреат на множество емблематични конкурси. Носител на Голямата награда на Международния Шопенов институт за издадения диск с негови Ронда и Вариации. Популярен на всички континенти със своите изтънчени изпълнения, той изнася рецитали и солира с всички български и с много реномирани чуждестранни оркестри, а изпълненията му се излъчват от радио и телевизионни канали в Бъ-

гария, Франция, Великобритания, Испания, Полша, Унгария, САЩ, Аржентина и Корея. Член-кореспондент на Кралската академия по изкуствата в Толедо.

Велин Илиев е „стопанинът“ на органа в зала „България“ и неуморен откривател и популяризатор на органоата музика със своите концерти под наслов „Органова палитра“.

Чухме произведения на Й. С. Бах, Роберт Шуман, Енрико Боси, Жозеф Боне, Георг Фридрих Хендел, Панчо Владигеров и Петко Стайнов. Аплаузите продължиха до късно вечерта. Артисти и публика се почерпиха в мраморното фойе на старата вече 80 годишна зала, която с течение на годините става все по-гостоприемна и привлекателна за всички почитатели на музиката. А ето какво казва вечно усмихнатият диригент Найден Тодоров: „Ясно е било в края на 30-те, че ще има война, а България се е захванала да си строи концертна зала. Хора и нрави! Как ми се иска и днес ние, музикантите, и публиката от другата страна, да мислим по същия начин! Построената зала приема първите изпълнители, десет години по-късно е разрушена. И пак възстановена! Органът, такъв, какъвто го виждаме сега, е построен наново. И зала „България“ грее. Признавам, обсебен съм от нея!“

В празничната вечер маестро Найден Тодоров музицира от цялото си сърце. Оркестърът и солистите – също. Дано бъде така и занапред!

Елиана Митова



МИЛЕНА МОЛЛОВА е български пианист със световна слава. Родена е на 19 февруари 1940 г. в София и е потомък на стар възрожденски род. Тя е сред малцината щастливи български музиканти, имали възможността да се изградят като изпълнители в школата на колоси на българската и световна клавирна школа, като проф. Димитър Ненов, проф. Панка Пелишек и световноизвестният пианист и педагог Емил Гилелс.

Гостува на концертни подиуми в целия свят, концертирайки рамо до рамо със знаменитости на диригентския пулт като Саша Попов, Добрин Петков, Константин Илиев, Васил Казанджиев, Кирил Кондрашин, Казуоши Акияма, Рудолф Баумгартнер, Жорж Ципин и много други. Дългогодишен преподавател по пиано в НМА „Проф. Панчо Владигеров“ и Северногръцката консерватория в Солун.

„Аплодисментите са чудесно нещо, но най-много ценя този миг от тишина в края на една пиеса, който показва, че магията съществува“

Госпожо Моллова, спомняте ли си как и кога открихте възшебството на Нейно Величество Музиката? Музиката винаги е била с мен, около мен, нямам точни спомени.

Вие сте потомък на стар възрожденски род. Ще споделите ли?

Горда съм, че съм от рода Моллови, за който имаме родословно дърво от 1736 година. Той представлява поредица от поколения, състояща се от големи личности, участвали активно в обществения и политически живот на тогавашна България. Те са от първооснователите на Софийския университет, на Медицинската академия, на Българският Червен кръст, духовни лица от висок ранг, военнослужещи и други, с изключителни заслуги към родината ни.

Какъв беше пътя от първия Ви досег с пианото до това да дебутирате като солист на Софийска филхармония едва на 13-годишна възраст? Какво изпълнихте и кой стоеше на диригентския пулт?

Изглежда бързо е вървяло моето развитие още при първата ми учителка Павла Жекова (тъща на Панчо Владигеров). Оттогава датират моите първи концерти на 6 и 7-годишна възраст. На 9 години бях

удостоена с Извънредна награда за изключителен талант на Първото общобългарско състезание за деца и юноши пианисти и цигулари, и това всъщност се оказа моят „летиц“ старт. Дебютът ми като концертиращ пианист беше на сцената на зала „България“, а диригент на Софийската филхармония по онова време беше големият музикант Саша Попов. Очевидно е повярвал на една 13 годишна пианистка. Бях солистка и свирех Бетовен, Концерт за пиано в до минор (третия).

На какво Ви научиха Вашите учители по пиано проф. Димитър Ненов и проф. Панка Пелишек?

Не е най-обичайното един професор да преподава на едно 7-8 годишно дете, но това беше така. От моите учители получих топлота, заедно с едно много строго професионално обучение. Беше ми приятно и интересно. За мен те бяха най-добрите! И не само за мен. Едно от „дребните“ изисквания, беше свиренето на 100 етюда годишно!!! Как изглежда днес едно такова изискване? Но по този начин получих техническата база, която и до днес ми помага.

Завършвате Московската държавна консерватория „Пьотр Илич Чайков-

ски“ при световноизвестния пианист и педагог Емил Гилелс. Какви тайни на пианото Ви разкри прочутият артист?

По-точно имам едногодишна специализация при Гилелс в Московската консерватория, след като вече бях завършила Държавната музикална академия в София на 19 години. Казват, че в изкуството тайните не се дават, а се крадат. аз обаче не крадах - била съм готова да бъда в досег с огромната личност Гилелс - прекрасен пианист, педагог и човек. Той ми показва посоката към голямото свирене, която ми даде сигурност, че това, което свиря е вярно и точно. Научих от него да изпълнявам най-хубавото и пеещо легато, овладях невероятното педализиране, което малцина пианисти познават. Благодарна съм!

Кои са композиторите и творбите, които Ви уважават от най-ранна възраст?

Има азбучни пиеси, които всеки пианист и музикант трябва да учи и знае – Бах, Моцарт, Бетовен, Шопен... и всичко до днес. Не е възможно да се изброи.

Вие сте лауреат на отличия от редица авторитетни международни

конкурси. Кои са техните имена и с какво допринесоха за кариерата Ви на концертиращ пианист?

Да, горда съм с наградите, които съм спечелила. Пета награда на Първия Международен Конкурс „Чайковски“ ми донесе освен голяма популярност и поканата от Гилелс да уча при него. Дипломата получих не от кого да е, а от ръцете на самия Шостакович. Фантастичен шанс, мисля! Трета награда на „Маргарита Лонг – Жак Тибо“ в Париж беше следващата ми радост. Трета награда (при неприсъдена първа) на Конкурса ARD Мюнхен е другата моя гордост. На второто място пред мен, беше сегашния голям диригент Кристоф Ешенбах. От конкурса „Бетовен“ във Виена също



имам отличие – четвърто място. Това е моята колекция. Щастлива съм!

Гастролирали сте в целия свят- от Европа до Япония, САЩ и Канада. Кои бяха концертните подиуми в бяскавата Ви кариера, където сте се чувствали най-възторжено приета и оценена?

Когато имам концерт, най-много ме интересува рояла, който ме чака по средата на сцената, публиката, която е дошла и иска да ме чуе и магията, която очаквам да се получи. Това винаги е като среща с любим човек. Аплодисментите са чудесно нещо, но най-много ценя този миг на тишина след края на една пиеса, който показва, че магията съществува.

Да, много са големите сцени, на които съм свирила. Не е възможно да ги изброя. Ето някои от тях: зала „Гаво“, „Токио Бункайкан“, зала „Чайковски“ в Москва, залата на Филхармонията в Берлин и много други.

Диригентите, без чиято заслуга професионалната Ви кариера нямаше да бъде същата?

Диригентите са музиканти от по-високо ниво. Ние изпълнителите сме само интерпретатори. Всеки диригент носи своя специален стил и диалога на сцената с него е изключително преживяване. Не бих могла да изброя дори и една малка част от всички прекрасни диригенти, с които съм работила - Саша

кат да бъдат изсвирени, показани и почувствани Това важи за всичко в музиката. Затова ние музикантите сме богати хора, озарени с безкрайния заряд на духовността, който получаваме от ежедневната ни работа със звуците.

Имате особено отношение към произведения на български композитори? Ще откриете ли някои от тях?

Като българка, винаги съм обичала да свиря хубава българска музика. Започвам с Панчо Владигеров и Димитър Ненов. Красмир Кюркчийски ми повери първото изпълнение на Първия си концерт, след което ми посвети Втория. Стефан Драгостинов написа и ми посвети „Фуга Интеграл“ за две пиана. Забавно беше след всяко изпълнение на Концерта на Димитър Христов, да чувам хора от публиката да пеят вън от залата, отивайки си, темата на третата част. Концертът за три клавишни инструмента от Г. Арнаудов пък, е радост за изпълнители и публика.

Преподавате дълги години в НМА „Проф. Панчо Владигеров“ и в Северногръцката консерватория в Солун. На какво учите Вашите възпитаници?

Преподаването е сериозна мисия. Талантливите пианисти трябва да се научат на висок професионализъм и на любов към музиката и пианото.

На 02.11.2017 година ще гостувате на сцената на зала „България“. Какъв е поводът за това и какво ще изпълните?

Имам покана от директора на Софийската филхармония маестро Найден Тодоров. Ще свиря концерта от Моцарт в до мажор KV 467. Освен, че е прекрасен Моцарт, темата от неговата втора част, често звучи от телефоните ни. Защо не?

Какво е за Вас музиката?
-Живот!

На 02.11.2017 г. Милена Молова ще гостува на сцената на зала „България“ в концерт от цикъла „Руски приказки I“ под диригентската палка на маестро Деян Савич.

„Музиката е връзката ни с божественото“



Мецосопранът ДАНИЕЛА ДЯКОВА е завършила НМА „Проф. Панчо Владигеров“ в София в класа на професор Руско Русков, а по-късно усъвършенства вокалното си майсторство при голямата наша прима Христина Ангелакова. През 1998 г. участва в майсторския клас на Лука Горла в „Scuola Civica di Musica“ в Милано, Италия. През същата година специализира оперно пеене при Серджо Сегалини в „Accademia D'arte Lirica“ в Осмио, Италия, а през 2000 г. участва в майсторския клас на френската оперна певица Каролин Диума в Созопол. Лауреат е на Първа награда от Международния оперен конкурс „Надежди, таланти, майстори“ в Добрич, на първи награди от оперните конкурси „Млади оперни певци“ и „Цветана Дякович“ в София, както и на Втора награда от Международния оперен конкурс „Георги Златев-Черкин“ в София. В репертоара ѝ фигурират множество бравурни партии като Еболи от „Дон Карлос“, Азучена от „Трубадур“ и Амнерис от „Аида“ на Верди, Кармен от едноименната опера на Бизе, Розина от „Севилският бръснар“ на Росини, Адалджиза от „Норма“ на Белини и други. Била е директор на Симфоничния оркестър в Сливен.

Госпожо Дякова, Вие сте оперна певица, в чийто репертоар фигурират едни от най-тежките роли за мецосопран. Как намирате като тесitura и вокална сложност Вашата партия в Девета симфония от Лудвиг ван Бетовен?

Наистина моят репертоар включва едни от най-сложните партии за мецосопран и се гордея с това. Девета симфония няма нищо общо с предизвикателствата, които един певец среща на сцената, имайки предвид теситурите на принцеса Еболи от „Дон Карлос“ или на Азучена от „Трубадур“ на Верди например. Моята партия в Девета симфония на Бетовен бих казала, че не е трудна, но пък в нея има други трудности в музикално отношение, на които е необходимо да се обърне внимание. Прекрасно и апогеезно музикално произведение - щастие за всеки изпълнител!

Какво е усещането за един артист, когато пее с оркестър и хор, без да бъде в сценичен костюм, конкретна епоха и фабула?

Смятам, че има огромна разлика в това да се пее в концерт и в спектакъл. Бих казала, че е по-трудно в концерт, отколкото в спектакъл. В спектакъла на помощ на един артист са всички съпътстващи го обстоятелства и атрибути, докато в концерт - единствено силната концентрация. Разбира се, усещането с оркестър и хор зад солиста е уникално и всъщност създава една по-интимна и духовна атмосфера.

За първи път ли ще бъдете на една сцена с имената, които ще пеят заедно с Вас в Девета симфония?

С повечето от солистите вече съм била на една сцена. Със сопраното Беса Лугичи сме участвали многократно в концерти, а с Юлиян Кон-

стантинов съм пляла както в концерти, така и в спектакли. Истинско преживяване за мен е, да бъда отново с тях на една сцена!

Няколко думи за диригента на концерта Иво Венков?

За Иво Венков съм чувала само положителни отзиви и нямам търпение да работим заедно! Сигурна съм, че е много талантлив млад диригент, който ще внесе свеж западноевропейски полъх, така необходим в днешно време и от огромно значение за диригентската професия и гилдия като цяло.

Какво е за Вас музиката?

За мен музиката е основна двигателна сила в моя живот. Тя е връзката ни с божественото! Не бих могла да си представя живота без нея. Музиката ме вдъхновява, одухотворява и извисява!

МАЛКО ИЗВЕСТНО ЗА ИЗВЕСТНИТЕ

Първото изпълнение пред публика на гениалният немски композитор Лудвиг ван Бетовен е, когато е бил едва осемгодишен, на 26-ти март 1778 г. Интересното е, че 26-ти март е и датата, на която Бетовен умира.

Той бил крайно възискателен към себе си и през 1795 г. унищожава всичко, което е написал до 25-годишната си възраст. В така нареченото „Хайлигенщадско завещание“, писано през 1802 г., в което Бетовен за пръв път признава за загубата на слуха си, е отбелязано, че оглушаването му е започнало през 1796 г., точно когато започва истински значимата творческа дейност на композитора. В началото Бетовен се старае да скрие недъга си, но това впоследствие става невъзможно и той започва да си служи с разговорни тефтерчета. (Първото разговорно тефтерче е от 1816 г.) Последният път, в който се опитва да дирижира, е една репетиция на операта „Фиделио“ през 1822 г., но Бетовен вече не чува нищо и репетицията се проваля.

Бетовен е написал три любовни писма, озаглавени „Безсмъртната любима“, тайната на които остава неразгадана и до днес. Тъй като животът на композитора е свързан с множество любовни истории, биографите му не са в състояние да определят еднозначно коя е жената или жените, които се крият зад целия този ексцентричен пъзел.

Юлиян Константинов: „Операта е нещо, без което не мога“



ЮЛИЯН КОНСТАНТИНОВ е роден през 1966 година. Завършва Музикалната академия в София в класа по оперно пеене на професор Асен Селимски. Пял е с триумфален успех на всички големи световни сцени като „Ла Скала“, Милано, „Метрополитън“, Ню Йорк, „Ковънт Гардън“, Лондон, „Щаатс Опер“ във Виена, „Гранд Опера“ в Париж, „Дойче Опер Берлин“, Римска опера, „Театро Лисео“, Барселона и много други. Музицирал е с най-добрите диригенти в света, сред които Клаудио Абадо, Рикардо Мути и Зубин Мета. В богатия му репертоар фигурират едни от най-престижните партии за бас- Филип Втори от „Дон Карлос“ на Верди, „Борис Годунов“ от едноименната опера на Мусоргски, Фиеско от „Симоне Боканegra“ на Верди, Захария от „Набуко“ на Верди, Дон Базилио от „Севилският бръснар“ на Росини, Мефистофел от „Фауст“ на Гуно, Алеко от едноименната опера на Рахманинов, Тимур от „Турандот“ на Пучини и много други.

Господин Константинов, спомняте ли си коя беше личността или обстоятелството във Вашия живот, което Ви подтикна да се занимавате с оперно изкуство?

Да, разбира се, тия неща не се забравят. Това бяха майка ми на първо място и вуйчо ми на второ, който беше дълги години певец на Старозагорска опера. Личността обаче, с неоченима заслуга за формирането ми като певец, е Асен Селимски, който е моят първи и единствен учител в пеенето. От него съм получил както основата, така и много важни неща като ценни съвети и насоки, които той не ни даваше по менторски начин, а под формата на един съвсем приятелски разговор. Мисля, че това е начинът, за да може един певец да разбере някои неща, ако самият той има потенциала за това, разбира се.

Беше ли спечелената от Вас Първа награда от Международния конкурс за млади оперни певци „Борис Христов“ в София своеобразен трамплин към големите оперни сцени?

Специално за мен конкурсът „Борис Христов“ беше голямо разочарование. Аз няхах нужда от този конкурс. Бях вече утвърден певец, колкото и странно да звучи. Тогава няхах навършени и трийсет години, но вече

пеех абсолютно целия централен репертоар на Софийска опера, имах два-три ангажимента годишно в чужбина, благодарение на агенцията, с която работех и която ме видя на конкурса „Кардиф- певец на света“ три години по-рано. Цялата работа е, че на втория тур аз за първи път не пях толкова добре, колкото всички бяха свикнали да го правя. Преди това имах един ангажимент в Атина, където спектаклите започваха от 21 часа заради високите температури, а и аз имах един режим на много късно лягане и много късно ставане... Когато видях, че участието ми на втори тур е от 10 часа сутринта, знаех че ще ми е много трудно, тъй като в продължение на един месец не бях ставал толкова рано.

Можех, разбира се, да използвам връзките си в Софийска опера и да кажа, така и така, защо не ме пишете последен вечерта, а не първи сутринта, но прецених, че така няма да е честно и пях в 10 часа сутринта не така блестящо, както готогава. Конкурсът „Борис Христов“ беше разочарование, защото беше първата ми среща с реалността - с една част от публиката и колегите ми, които, как да кажа, когато за първи

път не пееш толкова добре, като че ли бързат да ти го кажат директно или индиректно по някакъв начин. Доста тъжен спомен

Кой за Вас е най-великият бас на всички времена и кои са басите, пред чието майсторство се прекланяте?

Страшно много басы харесвам и наистина се прекланям пред тях. Считаю, че най-хубавото нещо на оперното изкуство е разликостта. Започвам с нашите големи басы Борис Христов и Николай Гяуров, които показват колко различни могат да бъдат като глас, като качества, като светоусещане, като всичко и пак да са големи, и продължавам с великолепните Никола Гюзелев и Димитър Петков.

От чуждестранните Чезаре Сиепи ми е изключително любим. Не трябва да забравяме това, което направи Шаляпин в края на 19-ти и началото на 20-ти век - една истинска революция по отношение на разбирането за оперно пеене и за сцена. Като чуеш как Самбуел Рейми пее Росини, просто ти се иска да се откажеш от пеенето. Така че има страшно много певци, пред които се прекланям и обожавам като творци. Ако трябва да открия един от тях обаче, може

би това е Николай Гяуров, заради тази изключителна красота, сила и обем на гласа, и заради това, че той е суперзвезда през 60-те години на 20-ти век, когато според мен е било най-доброто време за опера през последните 400 и кусур години, откак то тя е известна като изкуство.

Кои са любимите Ви роли?

Безспорно Борис Годунов от едноименната опера на Мусоргски, Филип Втори от „Дон Карлос“ на Верди и Мефистофел от „Фауст“ на Гуно. Това са все роли, които са изключително различни, но и изключително приятни за пеене, за игра, защото в тях има всичко. Предпочитам все пак ролите, в които певецът може да покаже, че е и актьор.

Пели сте на всички големи световни сцени. Има ли сцена, която за Вас е по-специална от другите и защо?

Разбира се, това е миланската „Ла Скала“. При цялото ми уважение към всички големи оперни театри, на които съм пял като „Метрополитън“, Ню Йорк, „Ковънт Гардън“, Лондон, „Щаатс Опер“, Виена, „Опера гръо Бастий“, Париж, да не ги изреждам сега, когато бях на сцената на Миланската скала, когато стъпвах по скърцащата гървена стълба, водеща към известната „Жълта зала“ за репетиции, когато влязох в гримьорната, в която са били всички големи басы, не си спомням 6-ти или 8-ми номер беше, усещането беше изключително. Никога в друг театър не съм имал подобно усещане. Може би и заради всичките големи композитори, които са били в този прочут театър!? Според мен, каквото и да стане, Миланската скала винаги ще бъде най-големият оперен театър в света.

Коя е най-компетентната и коя най-взискателната публика в света на операта?

Спомням си една фраза, която големият български актьор Георги Калоянчев каза преди време по телевизията, макар че тогава не ѝ обърнах необходимото внимание, а именно: „Публиката винаги има право“. Малко по-късно се убедих, че той е съвършено прав. Публиката има право, когато харесва и когато не харесва някой. Всяка публика заслужава

най-доброто и всяка публика е толкова компетентна, колкото е тя самата. Публиката винаги има право!

Има ли партия в басовия репертоар, която много обичате, но по една или друга причина не сте успял да изпее-те?

Досега има две такива партии, които не съм успял, а винги съм искал да изпея - това са Досифей от „Хованщина“ на Мусоргски, а защо не и Иван Ховански, и Мефистофел от едноименната опера на Ариго Бойто. Все пак, като се има предвид, че имам повече от 40 басови партии в репертоара си, мисля, че това не е болка за умирање.

Кои са любимите Ви диригенти, с които сте били на една сцена и с какво Клаудио Абадо очарова сърцето Ви?

Клаудио Абадо е магьосник! Той живее с музиката! Той прави музика, без да се опитва да показва и да разказва съответно какво е имал предвид. При него цялата тази показност, така често срещана в нашето изкуство, не е на първо място. Абадо наистина разбира музиката по един много, много специален начин и е нужно единствено да го следваш, за да се получат нещата. За мен той беше най-големият оперен диригент. Изключителна класа има Рикардо Мути. При него магията обаче е от друг вид. Но истинският магьосник се нарича Клаудио Абадо. За мен винаги е било изключително трудно да бъда на една сцена с такива личности, които усещаш като полубожества. Най-вече Абадо!

Има ли миг в звездната Ви кариера, в който сте се чувствали особено горд, затова че сте българин?

Аз мога да се гордея с това, че съм сънародник на такива големи имена в оперното изкуство като по-горе изброените. В моменти, когато виждаш отношението на хората по света към твоите именити сънародници, тогава наистина се чувстваш горд и се усещаш по някакъв начин заедно с тях - заедно, заради техните постижения.

На 23.11.2017 година гостувате на сцената на зала „България“. Какъв е поводът за това?

Поводът е поканата от директора

на Софийската филхармония Найден Тодоров, която ми беше отправена, а именно да пея нещо, което никога досега не съм пял и което дори не съм се опитвал да изпея... Ще изпълня басовата партия от Девета симфония на Лудвиг ван Бетовен. Давам си сметка, че има страшно много трудности, с които ще се сблъскам. На първо място с немският език, който е непознат за мен. Бетовен е съвсем различен стил. Немският език изисква съвсем различно пеене. Това е нещо интересно и със сигурност ще ми бъде трудно, докато вляза в стила.

Кое е последното нещо, което изпяхте?

Връщам се от една премиера на операта „Дон Крлос“ от Верди на сцената на Държавна опера Стара Загора. Пях с удоволствие любима моя роля - тази на крал Филип Втори, при това с много хубав състав. Беше ми много приятно да се срещнем пак след толкова години с баритона Александър Крунев в ролята на Маркиз Поза, с чудесния Иван Момиров в ролята на Дон Карлос, с прекрасната Мирослава Йорданова в ролята на Еболи, с гоаиена Димитър Станчев в ролята на Великият Инквизитор. Въобще един познат състав и мисля, че е хубаво, когато работиш с приятели! Смятам, че се получи добре!

Какво е за Вас операта?

Преди години не исках да пея никога повече. Имаше един такъв период, в който се бях отказал, защото всичко ми дойде не така, както съм очаквал и съм си го представял, докато съм бил студент и съм търсел нещо от моите надежди... Не бяха точно така нещата, защото светът на операта се промени много през последните 20-30 години, при това изведнъж. Но се оказа, че операта е нещо, без което не мога! Изпитвам психическа и физическа необходимост да пея и да съм на сцената... Може да се каже, че операта е едно изключително важно нещо в моя живот! Изключително!

На 23.11.2017 г., световноизвестният български бас Юлиян Константинов ще пее на сцената на зала „България“ в Девета симфония от Лудвиг ван Бетовен.

“С музиката е като с любовта- трябва да се отгадеш изцяло”



ВЛАДИМИР КИРАДЖИЕВ е известен български диригент. Завършва дирижиране и композиция в Българската държавна консерватория в София, а по-късно специализира във Ваймар и Сиена при светили като Курт Мазур и Франко Ферара. Осъществява множество концерти у нас и в чужбина със Софийска филхармония, Симфоничния оркестър на БНР, Пловдивска филхармония, със симфоничните оркестри в Краков, Полша и Грац, Австрия, с Татарската национална филхармония в Казан, със Симфоничния оркестър на UNAL в Монтерей, Мексико и много други.

Маестро, спомняте ли си мига, в който открихте музиката и разбрахте, че ще ѝ се посветите?

Като дете свирех на пиано, имах много строга учителка, която ме биеше с молива по пръстите, ако чуеше, че звучат грешни ноти. Тогава музиката не беше мечта за мен. По-късно като ученик аккомпанирах хора на гимназията и ръководех един вокален ансамбъл. Тогава разбрах, че музиката, освен че се прави, трябва и да се „води“. Едва когато започнах да следвам дирижиране и направих първите си концерти, почувствах, че това е моето призвание и че трябва да му се отдам изцяло.

Завършили сте някогашната Българска държавна консерватория. Какви специалности изучавахте в нея и кои бяха Вашите преподаватели?

В БДК учех при проф. Анна Белчева хорова дирижиране, при проф. Влади Симеонов оркестрово дирижиране, а при проф. Александър Танев учих композиция. И от тримата научих много различни и много важни неща за музиката и живота, които сега се старая да предам на моите студенти във Виенския университет по музика.

Специализирали сте дирижиране под ръководството на професорите Мазур и Ферара. Кога и къде се случи

това и на какво Ви научиха двамата знаменити музиканти?

При Курт Мазур бях на летни курсове във Ваймар. От него научих как с малко движения, но с голяма доза сугестия можеш да ръководиш големи ансамбли, като в 9-та симфония на Бетовен например. Франко Ферара беше един феномен, който внушаваше невероятен респект към всичко, което прави диригента и кара всички да му повярват. И двамата бяха големи музиканти, от които разбрах, че освен като музикант, трябва да се развие и като личност, ако искам да бъда добър ръководител.

Любими Ваши композитори и произведения?

В живота на всеки музикант има периоди, в които той има едни любими композитори и произведения, а след време - други такива. Като малък най-много обичах музиката на Брамс и Бетовен, като студент открих Шостакович и Барток. Сега, след почти 35 години „откриване“ на все нови и нови композиции, мога да кажа, че обичам това, което работя в момента, а в последните 15 години това е операта - Верди, Пучини, Чайковски...

Ролята на професор Остерайхер по отношение на формирането Ви като артист?

При проф. Остерайхер във Виена отидох на специализация след следването си в София. Беше един много ерудиран музикант, от когото се учех на прецизна мануална техника, на любов към музиката и пиетет към двете Виенски школи (класическата и тази на Шьонберг). Асистирах му по време на летни курсове, където разбрах, че едно е да можеш да дирижираш, а съвсем друго да умееш да го преподаваш.

Ръководили сте Симфоничен оркестър Пазарджик, а по-късно сте музикален директор на Vienna Residence Orchestra. Ще споделите ли?

Това с директорството е трудна работа. В някои езици като френския, за диригент се използва изрази „шеф на оркестъра“, в други като полския се обръщат към тебе направо с „Господин директор!“, независимо от възраст и служебен статус. Да си диригент не означава автоматично, че трябва да си директор. Общото е само, че е необходимо често да взимаш (правилни) решения и да носиш отговорност за тях. В Пазарджик имах шанса да се уча как се „директорства“ от един от най-големите музиканти на България тогава - Иван Спасов. Във Виена се наложи да стана директор, защото интendanтът на оркестъра уволни предишния

диригент и ме помоли да заема мястото му. На 48 годишната възраст бях избран за художествен ръководител на филхармонията в Ржешов в Полша по предложение на целия оркестър и със съгласието на местните власти.

Какви спомени пазите от гостуването Ви на сцената на Дойче Опер в Берлин?

В Дойче Опер в Берлин работих почти две години като „коуч“ с руски език за две последователни постановки на „Борис Годунов“ и „Евгений Онегин“ с големия немски режисьор Гьотц Фридрих. Там направих собствена постановка като диригент на камерна сцена на операта „Женитба“ от Мусоргски.

Не сте безразличен към музикално-сценичния жанр. Ще ни разкажете ли за операта „Бохеми“ от Пучини на сцената на Комише Опер с Ваше участие?

В Комише Опер ме поканиха на прослушване за постоянно място, което после така и не получих. Но спомена ми от досега с подобен род спектакли, а това беше „Бохеми“ от Пучини, ще запазя завинаги. Смайващо е, но не ми назначиха репетиция, с изключение на една-единствена с пиано и солисти, половината от които отсъстваха, без хор и оркестър, и която траеше един час, при положение, че времетраенето на въпросното произведение е два часа. „Бохеми“ те свиреха и пееха за 257-ми път, а аз я дирижирах за първи. Трябваше изцяло да копирам предишните диригенти, защото никои - нито оркес-

тър, нито певците, не беше готов дори на минимални смени на темпо или фразировка. В залата беше режисьорът-постановчик Хари Купфер, който за съжаление не можеше да ми помогне в тази трудна ситуация. Като опит беше незаменяемо, а като преживяване - неповторимо.

Осъществили сте множество концерти с престижни симфонични оркестри. Ще откриете ли някои от тях?

В една година - 2015, имах удоволствието да работя с няколко много добри оркестри - този на операта в Астана в Казахстан, на Филхармонията в Бучеон в Южна Корея, с оркестъра на Сендай в Япония и не на последно място на Би Би Си Скотиш Симфони. В Глазгоу бяхме с големия български пианист Людмил Ангелов за клавириен концерт на Мориц Мошковски, оп. 3, партитурата на който беше намерена цели 140 години след написването му от нас във Френската национална библиотека в Париж. След това я издадохме в Лион, направихме първо изпълнение в Полша и бяхме поканени да я запишем за английския лейбъл „Хайперуон“. Да работиш с такъв оркестър като Би Би Си е върховно удоволствие - тези музиканти просто четат мислите ти и ги изпълняват още преди да си им ги казал, да не кажа - преди да си ги помислил! Една мечта!

На 26.11.2017 година ще дирижирате концерт от цикъла „Виртуози на Виенската филхармония“ на сцената на зала „България“. Кои са артистите и кои произведенията, които ще прозвучат под диригентската Ви

палка, Маестро?

Искам да споделя моята радост и да изразя благодарността си към дирекцията на Софийска филхармония, че бях поканен за концерт точно в цикъла „Виртуози на Виенската филхармония“. Познавам много музиканти от този оркестър и ги ценя високо. Много се радвам, че заедно ще можем да убедим българската публика в техните виртуозни качества. Софи Дартигалонг е една от малкото жени в оркестъра, наред с българката Албена Данаилова. Тя доказва с музикалността и професионализма си, че жените в наше време могат да бъдат равностойни партньори на колегите си водачи в оркестъра, свирейки дори на невинаги предпочитания като солов инструмент фагот. Композиторите в този концерт произхождат от две нации, които си оспорват челното място в музикалната „класика“ - инструментална и оперна - Австрия и Италия. А близкото приятелство между Росини и Паганини, който е писал прекрасна виртуозна музика - не само за цигулка, позволява двамата да бъдат сложени заедно в една програма точно толкова, колкото и Моцарт с Шуберт, като корифеи на Виенската класика и романтика.

Какво е за Вас музиката?

С музиката е като с любовта - трябва да ѝ се отгадеш изцяло, иначе тя не те допуска до себе си и те смята за чужд. Но допусне ли те веднъж, те прави щастлив за цял живот.

Очаквайте Владимир Кираджиев на 26.11.2017 г. в концерт от цикъла „Виртуози на Виенската филхармония“.

СЕЗОН 2017/18

софийска филхармония

26 | НОЕМВРИ 19:00

концертен комплекс БЪЛГАРИЯ

ЦИКЪЛ
ВИРТУОЗИТЕ НА
ВИЕНСКАТА ФИЛХАРМОНИЯ

Джоакино РОСИНИ
Концерт за фагот и оркестър в си бемол мажор

Николо ПАГАНИНИ
Концертна пиеса за валдохорна, фагот и оркестър

Франц ШУБЕРТ
Симфония № 6

ФЕЛИКС ДЕРВО
валдохорна

ВЛАДИМИР КИРАДЖИЕВ
диригент

СОФИ ДАРТИГАЛОНГ
фагот

Анекдоти от света на музиката

Млад композитор

В зората на младостта си, амбициозен и самонадеян композитор прави паралел между себе си и личността на гениалния Моцарт с думите:

– Аз и Моцарт...

В разцвета на своята зрялост, позагубил арогантността си, но все така високомерен, нотописецът заявява:

– Моцарт и аз...

В зенита на живота си, от устата на никому неизвестния композитор, се отронва единствено думичката:

– Моцарт...



Руслан Райчев дирижира „Тоска“

Маестро Руслан Райчев дирижира операта „Тоска“ от Пучини на сцената на Софийска опера. Поради заболяване на водещия баритон на театъра, в последния момент централната партия е поверена на млад и неопитен изпълнител на второстепенни роли. След края на Второ действие, възмутен от ужасното изпълнение на певеца, големия музикант го напада гневно:

– Колега, Вие за кой път пеете партията на Барон Скарпия?

– За първи, маестро...

– И за последен – отсякъл именития диригент.

Картина на Клайдгерман

Новобогаташ се хвали:

– Имам страхотна картина на Клайдгерман...

– Той не е ли пианист?!

– Когато кажа – рисува!

КОНЦЕРТЕН КОМПЛЕКС КОНЦЕРТИ ПРЕЗ НОЕМВРИ 2017 г.

2 четвъртък 19:00 ч Зала България	Софийска филхармония Диригент: Деан Савич Солист: Милена Моллова, пиано В програмата: Равел, Моцарт, Стравински Цикъл „Руски приказки“	11 събота 19:00 ч Камерна зала	Концерт "15 години Университетски хор „Фолк-Джаз формация на НБУ“ Диригент: Георги Петков
3 петък 19:30 ч Зала България	Концерт на Симфоничния оркестър на БНР Солисти: Теодосий Спасов и Илиян Илиев Диригент: Марк Кадин	12 неделя 11:30 ч Зала България	Софийска филхармония „Лешникотрошачката“, Чайковски Концерт от програма Фортисимо Фамилия Диригент: Славил Димитров Участват: Ангелина Гаврилова и Тео Елмазов
4 събота 19:00 Зала България	Концерт на София Симфоникс Диригент: Лобка Биаджони	12 неделя 19:00 ч Камерна зала	Концертен цикъл „Епохи“ Жанета Стегарева - сопран, Петя Петрова – мецосопран, Ивайло Донков – тенор, Георги Димитров – баритон, Галина Апостолова - чембало Продукция на Софийската филхармония
4 събота 19:00 ч Камерна зала	Концерт на Йосиф Радионов и ученици Да живее цигулката! Продукция на Софийската филхармония	13 понеделник 19:00 ч Зала България	Концерт „Сърдечен зов“ с музиката на Петър Дънов. Национален филхармоничен хор "Светослав Обретенов" с диригент Славил Димитров; Камерен ансамбъл "Софийски солисти"; Велин Илиев, орган Диригент: Петър Ганев Солисти: Марияна Панова – сопран, Цветана Бандаловска – сопран, Атанас Младенов – баритон
6 понеделник 19:00 ч Камерна зала	Концерт на Камерата Орфика НБУ Жерар Пуле - цигулка (Франция) Цикъл Солисти-Интерпретатори	13 понеделник 19:00 ч Камерна зала	Концерт Юбилей на композитора Георги Арнаудов Изпълнители: Симос Папанас - цигулка Борислава Танева - пиано Мила Михова - сопран Инес Симеонова - пиано Атанас Кръстев - виолончело Quarto квартет. Симеон Златков - пиано Продукция на Софийската филхармония
7 вторник 19:00 ч Зала България	Концерт Piano Battle	14 вторник 19:00 ч Зала България	„От Казашките степи до Дунавската равнина“ Концерт на Вокален ансамбъл „Славяни“ Диригент: Славил Димитров В програмата: Казашки популярни песни, руски, украински и беларуски фолклорни песни Продукция на Софийската филхармония
7 вторник 19:00 ч Камерна зала	Концерт на Ралица Петкова - цигулка и Пер Енфло -пиано (Швеция)	14 вторник 19:00 ч Камерна зала	Концерт на Квартет Фрош В програмата: Хайдн, Бетовен, Лигети Продукция на Софийската филхармония
8 сряда 19:00 ч Зала България	Концерт на Камерен ансамбъл „Софийски солисти“ Диригент: Пламен Джурев	15 сряда 19:00 ч Камерна зала	Концерт от Концертен цикъл „Щрайхисимо“ Амадеус Камерен ансамбъл „Арс Музика“ С участието на Стефания Янкова - виола Продукция на Софийската филхармония
9 четвъртък 19:00 ч Зала България	Софийска филхармония Диригент: Джанкарло де Лоренцо Солист: Михол О'Рурк - пиано В програмата: Моцарт и Бетовен Цикъл „Третите“	16 четвъртък 19:00 ч Зала България	Софийска филхармония Рут Колева и Софийската филхармония Специален гост: Иво Папзов – Ибряма Диригент: Владимир Джамбазов Цикъл „Извън петолинието“.
9 четвъртък 19:00 ч Камерна зала	Концерт от Международния музикален фестивал „Артис“	16 неделя 19:00 ч Камерна зала	Концерт на Жени Захаријева – пиано, Ангел Станков – цигулка, Иван Лалев – виолончело, Боби Йоцов – кларинет, Милена Златарова – виола, Деян Великов - контрабас В програмата: Оливие Месиан и Шуберт Продукция на Софийската филхармония
10 събота 19:00 ч Зала България	Концерт на Държавна опера Бургас В програмата: оп. „Манон Леско“ от Дж. Пучини	17 петък 19:00 ч Зала България	Концерт на филхармония „Пионер“ Диригент: Любомир Денев-младши
10 събота 19:00 ч Камерна зала	Концерт „Барокови перли“ Музикален Колегиум: Росица Инджева – мецосопран, Снежина Куманова – мецосопран, Биляна Михайлова – мецосопран, Ивайло Донков – тенор, Петър Петров – бас, Лиля Стоева – арфа, Любомир Никол – виолончело, Стефан Врачев - чембало Продукция на Софийската филхармония		
11 събота 19:00 ч Зала България	Quarto Quartet и актьорът Валентин Ганев Историята на войника на Игор Стравински – музикален спектакъл Продукция на Софийската филхармония		

КОНЦЕРТЕН КОМПЛЕКС

КОНЦЕРТИ ПРЕЗ НОЕМВРИ 2017 г.

17 петък 19:00 ч Камерна зала	Концерт на духов квинтет при Софийска филхармония Кремена Ачева – флейта, Валентин Методиев – обой, Михаил Живков – кларинет, Мартин Стоянов – фагот, Красимир Костадинов – валдхорна Продукция на Софийската филхармония
18 събота 19:00 ч Зала България	Концерт на Камерен ансамбъл „Софийски солисти“ Диригент: Пламен Джуров
18 събота 19:00 ч Камерна зала	Концерт на Ромео Смилов - пиано Със специалното участие на Любомир Ников - виолончело Продукция на Софийската филхармония
19 неделя 19:00 ч Зала България	Софийска филхармония Диригент: Шунго Мориама Саки Мацushima - пиано Марико Харута - виола Лиса Изуми - цигулка Юи Инасе - маримба
19 неделя 19:00 ч Камерна зала	Концерт от Международния музикален фестивал „Артис“
20 понеделник 19:00 ч Камерна зала	Цикъл „Млади таланти гостуват на НБУ“ Клавирен Концерт
21 вторник 19:00 ч Зала България	Хоров концерт Въведение Богородично – Ден на православната християнска младеж и християнско семейство с участието на: Национален филхармоничен хор „Светослав Обретенов“ с диригент Славил Димитров, Смесен хор „Ave musica“, с диригент Таня Никлева-Владева, ансамбъл „Драгостин фолк национал“ с ръководител проф. Стефан Драгостинов, Камерен смесен хор „Петър Динев“ при храм „Св. Св. Кирил и Методий“ с диригент г-р Боряна Найденова, Софийския свещенически хор с диригент иконом Кирил Попов и Хор при БФ при СУ „Св. Климент Охридски“ с диригент Любомир Игнатов Цикъл Ортодокс Продукция на Софийската филхармония
21 сряда 19:00 ч Камерна зала	Концерт на София квартет В програмата: Моцарт и Бетовен Продукция на Софийската филхармония
22 сряда 19:00 ч Зала България	Концерт на Държавна опера Пловдив Юбилей на Милчо Левиев

23 четвъртък 19:00 ч Зала България	Софийска филхармония Лудвиг ван Бетовен – Девета симфония Диригент: Иво Венков Солисти: Беса Лугичи - сопран, Даниел Магдал - тенор, Даниела Дякова - мецосопран, Юлиан Константинов - бас С участието на Национален филхармоничен хор „Св. Обретенов“, диригент на хора Славил Димитров Цикъл „Големите симфонии“
24 петък 19:30 ч Камерна зала	Концерт „Мотив“: Зимен Път
25 събота 11:00 ч Камерна зала	Концерт „Шедьоври за цигулка и пиано“ Павел Минев – цигулка, Стефан Врачев – пиано, Светослав Лазаров – пиано, Димитър Данчев – цигулка В програмата: Брамс, Рахманинов, Гершуин-Хейфец Продукция на Софийската филхармония
26 неделя 19:00 ч Зала България	Софийска филхармония Диригент: Владимир Кираджиев Солисти: Софи Дартигалонг - фагот, Феликс Дерво – валдхорна В програмата: Россини, Паганини, Шуберт Цикъл „Виртуозите на Виенската филхармония“
27 понеделник 19:30 ч Зала България	Концерт на Нов симфоничен оркестър
27 понеделник 19:00 ч Камерна зала	Концертен цикъл „Tempi diversi“ Гергана Милтенова - сопран Димитър Московски - кларинет Юлия Спасова - валдхорна Валентин Тошев - виола Славе Динев - виолончело Ангелина Дечева - пиано Галина Апостолова - пиано Мая Тошева - ударни инструменти Продукция на Софийската филхармония
28 вторник 19:00 ч Зала България	Софийска Филхармония 11-ти фестивал Изкуството на барока Диригент и солист: Зефира Вълвова В програмата: Телеман, Карл Филип Емануел Бах, Йохан Себастиан Бах
30 четвъртък 19:00 ч Зала България	Софийска филхармония 28-ми дни на японската култура в България Диригент: Георги Памриков Солист: Фуюки Енокиго, кото

Интервютата в този брой взе **Георги Илиев**
Софийската филхармония си запазва правото на промени в програмата.

